

SINT-ALDEGONDISVIERING IN ALKEN

Renilde Reynders - De Sint Aldegondiskapel wordt dagelijks bezocht

Vlak bij de eeuwenoude en pas gerestaureerde Sint-Aldegondiskerk in Alken staat er een kleine kapel die gedurende het hele jaar mooi onderhouden wordt. Mensen met een of andere kwaal of ziekte gaan er op zoek naar steun van Aldegondis en kunnen er altijd terecht. Elk jaar op 30 januari en de daaropvolgende zondag worden de **Sint-Aldegondisvieringen** gehouden.

Sint-Aldegonisviering

Een Sint Aldegondisviering begint met een eucharistieviering waarin Sint Aldegondis centraal staat: haar leven en betekenis krijgen er ruime aandacht, onder meer in de homilie (religieuze toespraak). Na de mis worden er liederen gezongen ter ere van de heilige en zijn er speciale gebeden voor haar. Dan neemt de pastoor **het sacrament** uit het hoofdaltaar van de kerk en toont hij het aan de gelovigen. Het gaat om een grote gouden ring met een relikwie van St. Aldegondis; een stukje van een van haar vingers.

Vervolgens start er **een processie** naar de 150 meter verder gelegen Sint Aldegondiskapel. Voorop loopt de eerste drager met een kruis, dan de tweede met een 'lampadère' met drijfkaarsen, daarna de pastoor met het sacrament en na hem volgen de gelovigen. Zo'n 20 à 30 jaar geleden was de stoet zo'n halve kilometer lang, vandaag (2023) nemen zo'n 300 mensen deel aan de vieringen. Een mooie opkomst.

Als de stoet aankomt bij de met bloemen versierde kapel, biedt de pastoor het sacrament aan aan elke gelovige die het sacrament met een vinger mag aanraken. In de kapel branden mensen kaarsen en bidden ze zachtjes in stilte. Indien het niet mogelijk is om de stoet te laten uittrekken (bijvoorbeeld door slecht weer), verloopt alles binnen, in de kerk. Zij die willen, kunnen zich nadien in de pastorij melden om lid te worden van het St.- Aldegondis Broederschap of ze kunnen er allerlei dingen kopen zoals beelden, boekjes met gebeden enz. Bidprentjes zijn er gratis te verkrijgen.

Wie was Aldegondis en waarom wordt deze heilige aanbeden?

Aldegondis werd geboren in 630 in Cousoire (Noord-Frankrijk). Ze groeide op in een erg gelovige familie: haar zus en schoonbroer stichtten elk een eigen klooster. Ook zij wou haar leven wijden aan God, maar haar ouders wilden haar uithuwelijken. Daarom leefde ze een tijd in armoedige omstandigheden als kluizenaar in gebed en boete. Op vraag van de bisschop van Maastricht, de heilige Amandus, stichtte ze in 661 een klooster in het huidige Maubeuge, een plaats in Noord-Frankrijk, een 25-tal km ten zuiden van Mons/Bergen (België). Ze bleef het klooster leiden in eenvoud en vol overgave, hoewel ze op het einde van haar leven werd getroffen door verscheidene slopende ziekten en kwalen. Ze overleed er op 30 januari 684, volgens de legende ten gevolge van borstkanker. Vandaar dat ze wordt **aangeropen voor (borst)kanker, maar ook voor allerlei andere kwalen** zoals hoofdpijn, oogziekten, zweren, gezwollen, ontstekingen, plotse dood, tetanus, kinderverlamming en voor kinderen die moeilijk leren lopen.

30 januari werd haar naamdag; sinds eeuwen wordt in Alken de heilige Aldegondis gevierd op die dag en op de daaropvolgende eerste zondag. Haar jarenlange overduidelijke aanwezigheid blijkt onder andere uit het gegeven dat er **twee Aldegondiskapellen** zijn in Alken: een van 1766 in de Knipscheerstraat en een dichtbij de kerk die een oude, lemen versie verving in 1935. Verder is er de aan haar gewijde Gotische kerk waarvan de toren dateert van 1385 en het schip van 1600.

Sint-Aldegondisverering

De Sint-Aldegondisverering bestaat uit de misvieringen, de verering in de kerk en kapel en het lidmaatschap van het Broederschap Sint Aldegonde. De gelovigen die eraan deelnemen komen vooral uit de provincie Limburg, maar ook uit heel Vlaanderen en zelfs van veel verder – tot Australië toe!

Zowel het kerkportaal als de kapel ernaast zijn elke dag open tot 18u. Het hele jaar door zie je er regelmatig mensen geconcentreerd bidden op hun knieën. Ook patiënten komen, al of niet ondersteund door familie of vrienden. Deze zieken zijn ouderen, maar ook vijftigers en veertigers. Ze branden een kaarsje en vragen Aldegondis om hulp om dezelfde kwalen en ziekten waarvoor de heilige sinds eeuwen aanroepen wordt, maar individueel vraagt men haar spontaan ook hulp voor andere of ‘nieuwe aandoeningen’.

Broederschap Sint Aldegonde

Met het lidmaatschap van het Broederschap Sint Aldegonde drukt de gelovige zijn/haar toewijding en geloof uit in al wat er rond Aldegondis bezig is. Het betekent veel meer dan louter sympathie voor de heilige: met het dagelijks gebed en de continue verering voelen de leden zich deel van een groter geheel en overstijgen ze het individuele. Ze voelen zich opgenomen in een gemeenschap; het Broederschap brengt mensen samen, zet aan tot praten en luisteren naar het verhaal van de andere. Dat kan in groep of individueel. Gewoon al 2 uur samen op de bank zitten in de kapel kan troost bieden.

Iedereen kan zich op elk moment inschrijven in het Broederschap, dat momenteel een duizendtal leden telt. Leden van de Broederschap krijgen bij hun dood een gezongen begrafenisdienst.

Wat betekent Sint Aldegondis in Alken in 2023?

Sinds 1981 heeft Alken een wapenschild met het borstbeeld van St.-Aldegondis op een rode achtergrond en een witte duif met een witte sluier boven haar hoofd.

De betrokkenheid van de Alkenaren met deze heilige blijkt onder andere uit het groot aantal vrijwilligers dat actieve bijdragen levert door de kerk te poetsen, de klokken te luiden, de kapel te onderhouden enz. Hun inzet is noodzakelijk en wordt enorm gewaardeerd; gelukkig is goedheid er nog altijd aanwezig. Het zijn vooral 80-plussers die meewerken als vrijwilliger. Het aantal jongeren is beperkt; zij haken af en kennen de essentie van geloven te weinig. Ze interpreteren bidden anders dan de ouderen en ervaren het geloof in Sint-Aldegondis als weinig zinvol.

En toch ... wanneer het beeld van Sint-Aldegondis kort vervangen werd door een andere kopie van het beeld van Maubeuge, kwamen er nog diezelfde middag een tiental telefoons vol verontwaardiging: mensen wilden de nieuwe versie niet aanvaarden en eisten het oorspronkelijke beeld onmiddellijk terug, want de kopie kon geen geneeskundige kracht hebben. Dit toont aan dat de lokale bevolking belang hecht aan de betekenis van het beeld van Aldegondis en dat het hen raakt als er iets mee gebeurt.

In Alken kleurt Aldegondis (nog altijd) de dag met vreugde!

*Gebaseerd op een originele tekst van Renilde Reynders, op basis van een interview met S. Sykora, voorzitter van de kerkraad en coördinator van het Broederschap Sint Aldegonde, op 23 februari 2023.

*Deze inzending kadert binnen het project Beleving. 100 levende gebruiken en tradities in Limburg. Een initiatief van het Limburgs Volkskundig Genootschap, in samenwerking met ECRU Erfgoed en Erfgoed Haspengouw, Werkplaats immaterieel erfgoed, Openluchtmuseum Bokrijk, Heemkring Vaart, Haspengouw. TV vzw, Academie voor Streekgebonden Gastronomie en AVANSA-Limburg.

INZENDER

S. Sykora
Broederschap Sint Aldegonde

LOCATIE

Alken

PERIODE

30 januari en de daaropvolgende zondag

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#stoet #ritueel #religie